

Dosarul nr. 2ra-76/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Procar Adac”, reprezentată de avocatul Pavel Croitoru

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea avansului, a penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 9 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vladimir Gumennîi, casată parțial hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă în această parte o nouă hotărâre

constată:

La 28 februarie 2019, SRL „Procar Adac” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea avansului, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 19 decembrie 2017, între Vladimir Gumennîi, în calitate de prestator și SRL „Procar Adac”, în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, potrivit căruia Vladimir Gumennîi s-a obligat să creeze o pagină web personalizată pentru SRL „Procar Adac”, iar ultima s-a obligat să achite prețul contractului, care constituie suma în mărime de 4 000 de euro.

Conform art. 2.1 din contractul menționat, termenul de elaborare a paginii web este de 100 zile, care începe a curge din momentul achitării de către SRL „Procar Adac” a primei tranșe conform art. 4.4 din contract.

A menționat că în recipisa din 20 decembrie 2017, pârâtul Vladimir Gumennîi a confirmat faptul achitării de către SRL „Procar Adac” a primei tranșe în mărime de 1 000 de euro, în conformitate cu art. 4.4.1 din contract.

Astfel, având în vedere că prima tranșă a contractului a fost achitată la 20 decembrie 2017, termenul final de predare-primire a paginii web fiind la 30 martie 2018.

A precizat că prin recipisa din 20 ianuarie 2018, Vladimir Gumennîi a confirmat achitarea de către SRL „Procar Adac” a următoarei tranșe în mărime de 1 000 de euro, iar conform recipisei din 4 iulie 2018, a confirmat faptul că s-a obligat să îndeplinească și să predea pagina web până la data de 30 martie 2018, fapt pentru care a primit suma în mărime de 2 000 de euro.

Totodată, Vladimir Gumennîi s-a obligat să predea lucrarea conform contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017 până la 1 septembrie 2018, fiind obligat să întoarcă suma în mărime de 2 000 de euro, în cazul în care nu va respecta termenul final stabilit, adică 1 septembrie 2018.

Prin urmare, beneficiarul a fost de acord cu prelungirea termenului de executare a obligațiilor de către prestator.

A remarcat că Vladimir Gumennîi nu a respectat termenul stabilit prin recipisa din 4 iulie 2018 și nu a predat pagina web personalizată conform contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, până la 1 septembrie 2018.

Așadar, din considerentul neexecutării esențiale a obligațiilor contractuale asumate de către Vladimir Gumennîi, în pofida prelungirii de către beneficiar a termenului de executare, în conformitate cu art. 735 alin. (2) lit. a) Cod civil, la 15 februarie 2019, SRL „Procar Adac” a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă, prin care l-a anunțat despre rezoluțiunea contractului nr. 31 din 19 decembrie 2017.

A mai notat reclamanta că, deoarece Vladimir Gumennîi a încălcat obligațiile asumate și nu a predat lucrarea în termenul stabilit, în conformitate cu art. 5.4 din contract, SRL „Procar Adac” este în drept să solicite achitarea penalității de 0,1 % din suma totală a contractului pentru fiecare zi de întârziere, astfel, urmează să achite o penalitate în mărime de 720 de euro, pentru 180 zile, pentru perioada 2 septembrie 2018 - 28 februarie 2019.

La 15 februarie 2019, SRL „Procar Adac” a expediat în adresa pârâtului o somație prin care a solicitat achitarea în termen de 7 zile din momentul recepționării a avansului în sumă de 2 000 de euro și a penalității în mărime de 660 de euro.

A relatat că din considerentul că pârâtul refuza primirea plicului de la curier, SRL „Procar Adac” a solicitat executorului judecătoresc Ina Cușniriuc înmânarea cererii prelabile pârâtului. Astfel, Vladimir Gumennîi a recepționat cererea prealabilă la 16 februarie 2019, fapt care se confirmă prin procesul-verbal de comunicare a actelor din aceeași dată.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 514, 556, 572, 624 Cod civil, art. 33¹, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtului în beneficiul SRL „Procar Adac” a avansului în sumă de 2 000 de euro, a penalității contractuale

în sumă de 720 de euro pentru perioada 2 septembrie 2018 - 28 februarie 2019 și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat achitată și cheltuielile de asistență juridică.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Procar Adac” a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul SRL „Procar Adac” a avansului în mărime de 2 000 de euro, a penalității contractuale în mărime de 720 de euro pentru perioada 25 februarie 2019 - 24 august 2019 și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat achitată și cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la Vladimir Gumennî în beneficiul SRL „Procar Adac” suma de 2 000 de euro cu titlu de avans și suma de 720 de euro cu titlu de penalitate, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii judecătorești, suma de 1 595,28 de lei cu titlu de recompensă a taxei de stat și suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată.

Prin decizia din 9 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vladimir Gumennî, casată parțial hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru în partea încasării de la Vladimir Gumennî în beneficiul SRL „Procar Adac” a sumei de 720 de euro cu titlu de penalitate și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cerința SRL „Procar Adac” privind încasarea de la Vladimir Gumennî a sumei de 720 de euro cu titlu de penalitate.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 octombrie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Procar Adac” a declarat recurs împotriva deciziei din 9 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea prin care a fost respinsă pretenția privind încasarea penalității, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a încălcat normele dreptului material, întrucât a interpretat eront legea și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A considerat că argumentul instanței de apel în sensul că odată ce contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017 a fost rezolvit, intimatul nu poate fi obligat să răspundă pentru neexecutarea obligației, la caz să achite penalitatea, contravine normelor de drept și anume art. 602 Cod civil.

Astfel, neexecutarea obligațiilor contractuale reprezintă o faptă care generează un raport juridic de răspundere contractuală, conținutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri, doar după rezolvirea contractului.

Reieșind din norma legală menționată, a remarcat că este certă obligația intimatului de restituire a sumei încasate, inclusiv obligația de achitare a penalității, urmare a neexecutării obligațiilor contractuale.

Totodată, a evidențiat că rezoluțiunea contractului, nu-l eliberează pe intimat de la achitarea penalității, or anume urmare a rezoluțiunii contractului nr. 31 din

19 decembrie 2017, a apărut dreptul SRL „Procar Adac” de a solicita despăgubire, în locul prestării serviciului.

Prin urmare, instanța de apel greșit a constatat netemeinicia încasării penalității din contul lui Vladimir Gumennîi.

La fel, instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și anume normele cu privire la reziliere, prevăzute de art. 748 Cod civil.

Norma invocată nu este aplicabilă speței or, la caz, contractul nu a fost reziliat, dar rezoluționat în temeiul art. 735 alin. (2) lit. a) Codul civil.

Astfel, toate argumentele invocate de instanța de apel în privința rezilierii contractului nr. 31 din 19 decembrie 2017, urmează a fi apreciate critic, întrucât a fost confundată instituția rezoluțiunii cu cea a rezilierii.

La 16 noiembrie 2020, în adresa lui Vladimir Gumennîi a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Procar Adac”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 168).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 151).

Tot actele cauzei atestă că la 25 august 2020, copia deciziei recurate a fost expediată și la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatului Pavel Croitoru, ceea ce se atestă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 152).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 23 octombrie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa parțial deciziei instanței de apel și de a menține în partea dată hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau

în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, SRL „Procar Adac” înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vladimir Gumennîi, cu ulterioarele concretizări, a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul SRL „Procar Adac” a avansului în mărime de 2 000 de euro, a penalității contractuale în mărime de 720 de euro pentru perioada 25 februarie 2019 - 24 august 2019 și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat achitată și cheltuielile de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea și a încasat de la Vladimir Gumennîi în beneficiul SRL „Procar Adac” suma de 2 000 de euro cu titlu de avans și suma de 720 de euro cu titlu de penalitate, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii judecătorești, suma de 1 595,28 de lei cu titlu de recompensă a taxei de stat și suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată.

Judecând apelul declarat de către Vladimir Gumennîi, instanța de apel a admis apelul, a casat parțial hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru în partea încasării de la Vladimir Gumennîi în beneficiul SRL „Procar Adac” a sumei de 720 de euro cu titlu de penalitate și a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care a respins cerința SRL „Procar Adac” privind încasarea de la Vladimir Gumennîi a sumei de 720 de euro cu titlu de penalitate. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că în condițiile în care părțile contractului de prestare serviciilor din 19 decembrie 2017, au recunoscut faptul rezoluțiunii contractului nr. 31 din 19 decembrie 2017 începând din 14 februarie 2019, în temeiul art. 668 în coroborare cu art. 73 Cod civil, a considerat că cerința SRL „Procar Adac” cu privire la încasarea penalității pentru neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor contractuale pentru 180 zile - perioada de 2 septembrie 2018 - 28 februarie 2019, este una nejustificată, or în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sunt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Este de menționat că prin cererea de recurs depusă de SRL „Procar Adac”, a fost invocat dezacordul cu decizia instanței de apel doar în partea prin care a fost respinsă cerința SRL „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea penalității.

Verificând legalitatea deciziei în partea contestată în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția instanței de apel cu privire la respingerea cerinței SRL „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea penalității, rezultă din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Astfel, după cum se constată în speță, la 19 decembrie 2017, între Vladimir Gumennîi, în calitate de prestator și SRL „Procar Adac” în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, prin care Vladimir Gumennîi

s-a obligat să creeze o pagină web personalizată pentru SRL „Procar Adac”, iar SRL „Procar Adac” s-a obligat să achite prețul contractului, care constituie suma în mărime de 4000 de euro (f. d. 53-58).

În conformitate cu prevederile contractuale și anume pct. 4.4.1 din contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, în baza dispoziției de plată de casă nr. 115 din 20 decembrie 2017, SRL „Procar Adac” a achitat lui Vladimir Gumenîi suma de 20440 de lei, echivalentul a 1000 de euro (f. d. 100 verso).

Totodată, în vederea respectării prevederilor pct. 4.4.2 din contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, în baza dispoziției de plată de casă nr. 13 din 20 ianuarie 2018, SRL „Procar Adac” a achitat lui Vladimir Gumenîi suma de 20740 de lei, echivalentul a 1000 de euro (f. d. 101 verso).

În același timp, este de menționat că potrivit pct. 2.1 din contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, termenul total pentru îndeplinirea lucrărilor asupra site-ului constituie 100 de zile, din momentul primirii plății în avans de către prestator, în conformitate cu prevederile clauzei pct. 4.5 din prezentul contract.

Iar prin recipisa de 4 iulie 2018, Vladimir Gumenîi s-a obligat să finalizeze lucrările de creare a paginii web până la data de 1 septembrie 2018, în caz contrar s-a obligat să ramburseze suma încasată de la SRL „Procar Adac” în mărime de 2000 de euro (f. d. 37).

În conexiunea celor relatate, având în vedere faptul că Vladimir Gumenîi nu și-a onorat obligațiunea de creare a paginii web personalizată pentru SRL „Procar Adac” până la data de 1 septembrie 2018, SRL „Procar Adac”, prin cererea prealabilă din 14 februarie 2019, adresată lui Vladimir Gumenîi, în conformitate cu art. 735 alin. (2) lit. a) Cod civil, în vigoare la acel moment, a declarat rezoluțiunea contractului nr. 31 din 19 decembrie 2017 încheiat între SRL „Procar Adac” și Vladimir Gumenîi, din considerentul neexecutării esențiale a obligațiilor contractuale asumate de către Vladimir Gumenîi, în pofida prelungirii de către beneficiar a termenului de executare (f. d. 23-24).

Conform prevederilor art. 602 alin. (4) Cod civil, în vigoare la acel moment, dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art. 609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art. 617. *În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art. 737.*

Raportând la caz aceste prevederi legale în coroborare cu dispozițiile art. 737 Cod civil, în vigoare la acel moment, care statuează că rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte, instanța de recurs constată ca fiind justificat dreptul SRL „Procar Adac” de a cere despăgubiri de la Vladimir Gumenîi, sub formă de penalități.

Astfel, potrivit prevederilor art. 602 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Iar conform art. 624 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Totodată, reieșind din prevederile art. 268 lit. a) Cod civil, în vigoare la acel moment, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității.

Prin prisma normelor de drept enunțate, precum și pct. 5.4 din contractul nr. 31 din 19 decembrie 2017, potrivit căruia în cazul neîndeplinirii sau îndepliniri necorespunzătoare a obligațiilor asumate conform prezentului contract, partea culpabilă se obligă să plătească părții lezate o amendă în mărime de 0,1 % din suma prezentului contract pentru fiecare zi de întârziere, instanța de recurs reține ca fiind justificată concluzia primei instanțe cu privire la încasarea din contul lui Vladimir Gumennîi în beneficiul SRL „Procar Adac”, a sumei de 720 de euro, cu titlu de penalitate, echivalentul în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, calculată pentru perioada 2 septembrie 2018 – 28 februarie 2019, pentru 180 de zile de întârziere.

De altfel, decizia instanței de apel în partea contestată este confuză și dat fiind faptul că pe de o parte a fost constatat faptul rezoluțiunii contractului nr. 31 din 19 decembrie 2017 încheiat între SRL „Procar Adac” și Vladimir Gumennîi, pe de altă parte instanța de apel într-un mod neînțeles a aplicat la caz, prevederile art. 748 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, care reglementează rezilierea contractelor cu executare succesivă pentru motive temeinice.

Respectiv, instanța de apel a confundat instituția rezoluțiunii, cu instituția rezilierii, or, prin rezoluțiunea contractului se înțelege desființarea retroactivă a contractelor cu executare *uno actu* (instantanee) în cazul în care una din părți nu execută obligațiile contractuale, iar prin rezilierea contractului se înțelege acea sancțiune juridică care intervine în cazul neexecutării unui contract cu executare succesivă și constă în încetarea efectelor contractului pentru viitor.

Față de toate aceste considerente, se constată că instanța de apel eronat a respins cerința SRL „Procar Adac” cu privire la încasarea penalității, pe motiv că în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sunt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie doar prestațiile executate și veniturile realizate.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Procar Adac”, de a casa parțial decizia din 9 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cerința SRL „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea penalității, cu menținerea în partea dată a hotărârii din 11 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Dat fiind faptul că în rest decizia instanței de apel nu a fost contestată cu recurs, instanța de recurs consideră inoportun, prin prisma prevederilor art. 442 alin. (1) CPC, de a se expune cu privire la legalitatea acesteia în partea necontestată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Procar Adac”, reprezentată de avocatul Pavel Croitoru.

Se casează parțial decizia din 9 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea avansului, a penalității și a cheltuielilor de judecată și anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de respingere a cerinței Societății cu Răspundere Limitată „Procar Adac” împotriva lui Vladimir Gumennîi cu privire la încasarea penalității și se menține în partea dată hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorei

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu